

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP-41008/09

Nr ewid. 43/2009/P08060/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2008 roku budżetu państwa w części 65 Polski Komitet Normalizacyjny

Warszawa maj 2009 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania w 2008 roku budżetu państwa
w części 65
Polski Komitet Normalizacyjny**

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:
(-) Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Warszawa, 12 maja 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
Skrzynka pocztowa Nr P-14 00-950 Warszawa
tel./fax: 0 - 22 - 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
CEL I ZAKRES KONTROLI	4
METODYKA KONTROLI	4
UWARUNKOWANIA PRAWNE I ORGANIZACYJNE	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	5
OCENA OGÓLNA	5
SPRAWOZDAWCZOŚĆ	5
UWAGI I WNIOSKI	6
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	7
POŚWIADCZENIE RZETELNOŚCI KSIĄG RACHUNKOWYCH	7
PLANOWANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW	7
WYKONANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW	8
ROZLICZENIE ŚRODKÓW	8
DOCHODY BUDŻETOWE	8
WYDATKI BUDŻETOWE	10
WYDATKI BIEŻĄCE JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH	13
WYDATKI MAJĄTKOWE	14
ŚRODKI Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	17
WYDATKI W UKŁADZIE ZADANIOWYM	19
INNE USTALENIA KONTROLI	21
4. WYKONANIE PLANÓW FINANSOWYCH DOCHODÓW WŁASNYCH	23
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	24
PROTOKÓŁ	24
WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	24
FINANSOWE REZULTATY KONTROLI	24

Załączniki

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2008 r. w części 65 *Polski Komitet Normalizacyjny*.

Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, wykonania *ustawy budżetowej na rok 2008*², w części 65 *Polski Komitet Normalizacyjny*.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. Została ona przeprowadzona w Polskim Komitecie Normalizacyjnym w okresie od 19 grudnia 2008 r. do 3 kwietnia 2009 r.

Metodyka kontroli

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli³ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa na 2008 r.⁴

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem części 65 budżetu państwa jest Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. W części 65 budżetu nie ustanowiono dysponentów środków budżetowych niższych stopni. Nie utworzono zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych ani funduszy celowych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Ustawa z dnia 23 stycznia 2008 r. - Dz. U. Nr 19, poz. 117.

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf.

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kontrola_budzetowa.pdf.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie budżetu państwa w 2008 r. w części 65 Polski Komitet Normalizacyjny.

Podstawę oceny stanowią następujące nieprawidłowości:

- zatwierdzenie ok. 40% zapisów w księgach rachunkowych po terminie sporządzania sprawozdań budżetowych (str. 7 *Informacji*),
- nierzetelne uzasadnienie w dokumentach wewnętrznych planowanych kwot wydatków niewygasających (str. 12-13 *Informacji*),
- nierzetelnie ustalenie przedmiotu zamówienia publicznego na realizację przebudowy i modyfikacji Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI NORMA), o wartości 458,7 tys. zł, w wyniku czego uzyskano produkt o niepełnej przydatności z punktu widzenia celów zamówienia (str. 15-17 *Informacji*),
- niezgodne z obowiązującymi przepisami sporządzenie sprawozdania o stanie należności Rb-N (str. 6 *Informacji*).

Sprawozdawczość

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej oraz przeniesień danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że roczne sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, z wyłączeniem rachunków izb celnych (Rb-23)

oraz kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (Rb-Z) sporządzone zostały w PKN terminowo i prawidłowo⁵, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Kontrola łącznych sprawozdań z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych (Rb-34) wykazała, że dane zostały prawidłowo przeniesione z ksiąg

⁵ Zasady sporządzania sprawozdań określił Minister Finansów w rozporządzeniu z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.).

rachunkowych. W ocenie NIK, sprawozdania Rb-27, Rb-28, Rb-23, Rb-Z i Rb-34 przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków i zobowiązań.

Sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) za IV kwartał 2008 r. zostało sporządzone nierzetelnie, z uwagi na bezzasadne wykazanie w kwocie należności wymagalnych odsetek za opóźnienie od należności wymagalnych (1 180,10 zł) oraz należności przedawnionych w wysokości (16,19 zł). Było to niezgodne z § 20 ust. 1 pkt 5 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych*, stanowiącej załącznik nr 34 do *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej* w związku z § 19 ust. 3 pkt 1 *Instrukcji*, stanowiącej załącznik nr 33 do powyższego *rozporządzenia*. Powyższe błędy były skutkiem niezamierzonej pomyłki pracownika sporządzającego sprawozdanie Rb-N.

Uwzględniając powyższe ustalenia NIK wydała Polskiemu Komitetowi Normalizacyjnemu opinię pozytywną z zastrzeżeniami w zakresie rocznej sprawozdawczości budżetowej.

Uwagi i wnioski

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o ustanowienie skutecznej wewnętrznej kontroli funkcjonalnej, zapewniającej rzetelne dokumentowanie kwot wydatków proponowanych do ujęcia w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem danego roku oraz zatwierdzanie zapisów księgowych przed terminem sporządzenia sprawozdań budżetowych. Ponadto NIK wnioskuje o dokonanie stosownej korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2008 r.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Poświadczenie rzetelności ksiąg rachunkowych

NIK wydała opinię z zastrzeżeniami w odniesieniu do funkcjonowania procedur kontroli finansowej w PKN, wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej oraz poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych, z uwagi na zatwierdzanie zapisów ujętych w księgach po terminie sporządzenia miesięcznych sprawozdań budżetowych.

Opinię sformułowano na podstawie badania losowej próby 72 dowodów/zapisów o wartości 9 819,8 tys. zł⁶, stanowiącej 68,9% populacji (14 261,1 tys. zł) oraz na podstawie przeglądu analitycznego ujętych w księgach rachunkowych 4.197 pozycji, o łącznej wartości 36 031,3 tys. zł. Stwierdzono, że 1.654 zapisów, o wartości 8 087,7 tys. zł, zostało zatwierdzonych po terminie sporządzenia miesięcznych sprawozdań budżetowych (nawet do 30 dni). Nieprawidłowość ta stanowiła naruszenie art. 23 ust.1 oraz 24 ust. 5 pkt 1 *ustawy o rachunkowości*, w związku z § 14a pkt. 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*⁷ i dotyczyła 39,4% zapisów poddanych przeglądowi analitycznemu. Nie miała ona jednak negatywnego wpływu na bieżącą sprawozdawczość budżetową, ponieważ użytkowany przez PKN system finansowo-księgowy pozwala na przygotowanie zestawień (stanowiących podstawę do sporządzania sprawozdań) z dokumentów mających tzw. status „zaksięgowany testowo”.

Planowanie dochodów i wydatków

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia rzetelność planowania dochodów budżetowych. W *ustawie budżetowej na 2008 r.* ustalono w części 65 dochody w wysokości 10 284 tys. zł, wszystkie w dziale 750. Zaplanowano je w 5 paragrafach, to jest § 0830 *Wpływy z usług* – 9 845 tys. zł, § 0750 *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych SP oraz innych umów o podobnym charakterze* – 111 tys. zł, § 0970 *Wpływy z różnych dochodów* – 242 tys. zł, § 0920 *Pozostałe odsetki* – 85 tys. zł oraz w § 0870 *Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych* – 1 tys. zł.

⁶ Doboru próby dokonano metodą monetarną (prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem).

⁷ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

NIK oceniła pozytywnie planowanie wydatków, prawidłowość przeniesień wydatków, w tym wydatków majątkowych oraz celowość ich zwiększenia środkami z rezerwy celowej. W *ustawie budżetowej na rok 2008* ustalono wydatki dla części 65 w wysokości 35 505 tys. zł. W ciągu roku wydatki zostały zwiększone o 3 615 tys. zł z rezerwy celowej⁸, z przeznaczeniem na Portal e-Norma – część I⁹, realizowany w ramach SPO WKP¹⁰. Ostateczna kwota planu (po zmianach) wyniosła 39 120 tys. zł. W ciągu roku Prezes PKN dokonał 14 przeniesień wydatków budżetowych pomiędzy poszczególnymi podziałkami klasyfikacji budżetowej. Ostatniej zmiany dokonano w dniu 29 grudnia 2008 r. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do celowości powyższych przeniesień. Dokonano ich z zachowaniem zasad określonych w art. 148 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*¹¹.

Wykonanie dochodów i wydatków

Rozliczenie środków

PKN prowadził prawidłowo rozliczenie otrzymanych środków pieniężnych. Ministerstwo Finansów przekazało na rachunek PKN kwotę 33 779 tys. zł. Niewykorzystane środki w wysokości 262,3 tys. zł zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminie określonym w *rozporządzeniu z dnia 29 czerwca 2006 r. Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*¹². W ocenie NIK, zgłaszane zapotrzebowania na środki budżetowe odpowiadały faktycznym potrzebom wynikającym z dokonywanych płatności.

Dochody budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła realizację dochodów budżetowych PKN. W *ustawie budżetowej na rok 2008* ustalono dochody budżetowe w części 65 w wysokości 10 284 tys. zł. Faktycznie zrealizowano je w kwocie 9 484,2 tys. zł, stanowiącej 92,2% planu oraz 98,4% kwoty dochodów osiągniętej w roku 2007. Największy udział w strukturze dochodów (95,2%) stanowiły wpływy ze sprzedaży norm, wydawnictw własnych i działalności informacyjnej w § 0830 *Wpływy z usług* (9 029 tys. zł).

⁸ Część 83, pozycja 8.

⁹ Podstawowym celem realizowanego projektu jest poprawa warunków funkcjonowania polskiej gospodarki. Cel ten realizowany będzie poprzez implementację w PKN nowoczesnych rozwiązań informatycznych.

¹⁰ Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

¹¹ Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

¹² Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

Przekroczenie planu dochodów o 32 tys. zł (to jest o 13,2%) wystąpiło w § 0970 *Wpływy z różnych dochodów*, z tytułu zasądzonych kosztów postępowania sądowego. Dochody niższe od planowanych wystąpiły w § 0750 *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze* – o 14 tys. zł (o 12,6%), § 0830 *Wpływy z usług* – o 816 tys. zł (o 8,3 %), § 0870 *Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych* – o 0,3 tys. zł (o 30%), § 0920 *Pozostałe odsetki (uzyskane w toku postępowań układowych)* – o 68 tys. zł (o 80%). Uzyskano też dochody nieplanowane w § 2400 *Wpływy do budżetu nadwyżki dochodów własnych* w wysokości 66,3 tys. zł.

Niższe od planu wykonanie dochodów (o 799,8 tys. zł, tj. o 7,8%), wynikało z mniejszych niż przewidywano wpływów ze sprzedaży norm, wydawnictw własnych PKN i działalności informacyjnej oraz ze znacznego spadku dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych, z uwagi na wypowiedzenie w sierpniu 2007 r. umowy najmu lokalu użytkowego w siedzibie PKN przez dotychczasowego kontrahenta. Poziom dochodów z tego tytułu jest – w ocenie NIK – trudny do precyzyjnego oszacowania.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1 do *Informacji*.

PKN przekazywał pobrane dochody do budżetu państwa w terminach wynikających z § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec grudnia 2008 r. (1 022,6 tys. zł) stanowiły 10,8% dochodów uzyskanych w 2008 r. i były niższe o 11,8%, tj. o 136,9 tys. zł w stosunku do stanu na koniec grudnia 2007 r. (1 159,5 tys. zł). Należności te dotyczyły dostaw i usług. Około 60% (596,7 tys. zł) należności pozostałych do zapłaty na koniec 2008 r. pochodziła od 80 kontrahentów będących w upadłości, w tym od firmy Wydawnictwa Normalizacyjne „Alfa-Wero” Sp. z o.o. (497,1 tys. zł) – należności z lat 1998-2005 oraz kontrahentów będących w postępowaniu układowym – należności z lat 1999-2003. PKN nie dysponował rozstrzygnięciami w sprawach tych postępowań, na podstawie których można dokonać umorzenia tych należności.

Windykację należności w PKN prowadził Wydział Finansowy (m.in. przekazywał do Wydziału Prawnego, Kadr i Płac informacje o dłużnikach, którzy nie zapłacili należności).

Wydział Prawny podejmował działania zmierzające do wyegzekwowania zaległych należności.

Badaniem szczegółowym objęto 0,04% (3 496,5 zł) zrealizowanych dochodów w części 65 PKN (9 484,3 tys. zł). Próba do badania (6 faktur) została dobrana w sposób losowy z konta 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych*. W 3 przypadkach płatność za sprzedane normy nastąpiła z opóźnieniem. Wydział Finansowy PKN naliczył odsetki za opóźnienie (2,14 zł, 0,08 zł i 0,24 zł), które zaewidencjonowano w księgach rachunkowych. PKN nie wystawiał not odsetkowych dla należności odsetkowych do wysokości 15 zł, z uwagi na znaczne koszty opłaty pocztowej za list polecony, rosnące w przypadku wszczęcia postępowania i przesłania pozwu do sądu.

W 2008 r. PKN wystawił noty odsetkowe na kwotę 16,6 tys. zł. Wezwania do zapłaty zostały wysłane do 667 kontrahentów na łączną kwotę 219 tys. zł. Do końca 2008 r. PKN uzyskał zapłaty od 537 kontrahentów na łączną kwotę 181 tys. zł. W 2008 r. Wydział Finansowy przekazał do Wydziału Prawnego, Kadr i Płac 17 wniosków o skierowanie spraw na drogę sądową. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do sposobu prowadzenia windykacji należności przez PKN.

Kwota zaległości netto na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 163,3 tys. zł i uległa zmniejszeniu w stosunku do stanu na koniec 2007 r. (245 tys. zł). Zaległości dotyczyły 490 transakcji, głównie płatności za sprzedane normy, wydawnictwa własne PKN i działalność informacyjną (98,5% łącznej kwoty zaległości).

W 2008 r. przedawnieniu uległa należność w kwocie 16,19 zł, będąca niedopłatą za sprzedane normy polskie kontrahentowi zagranicznemu. Odstąpiono od windykacji tej kwoty, ze względu na przypuszczalne koszty, przekraczające wartość należności.

NIK nie wnosi uwag do legalności dokonania umorzenia należności na kwotę 267,34 zł. Kwota ta nie mogła być wyegzekwowana w postępowaniu komorniczym, ze względu na brak majątku dłużnika. Umorzenie zostało dokonane na podstawie art. 42 ust. 1 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*.

Wydatki budżetowe

W *ustawie budżetowej na rok 2008* ustalono wydatki w części 65 w wysokości 35 505 tys. zł. W ciągu roku zostały one zwiększone z rezerwy celowej o 3 615 tys. zł do ostatecznej wysokości 39 120 tys. zł. Środki rezerwy, zgodnie z przeznaczeniem, wykorzystano na realizację projektu Portal e-Norma – część I, w ramach Sektorowego

Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw lata 2004-2006. Faktyczne wykonanie wydatków wyniosło 33 516,7 tys. zł.

Wydatki zostały zrealizowane w 2 działach, to jest 750 *Administracja publiczna*, rozdział 75002 *Polski Komitet Normalizacyjny* (33 510,7 tys. zł) oraz dział 752 *Obrona Narodowa*, rozdział 75212 *Pozostałe wydatki obronne* (6 tys. zł). Wydatki działu 750 stanowiły 99,98% wydatków zrealizowanych w części 65 PKN oraz 85,7% planu po zmianach (39 114 tys. zł).

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych, w PKN dominowały wydatki bieżące (26 765,4 tys. zł) – 79,9% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe stanowiły 4,7% (1 568,8 tys. zł), a na finansowanie projektów z udziałem środków UE przeznaczono 5 180,2 tys. zł, tj. 15,5% wydatków części 65.

Dane dotyczące wydatków budżetowych zaprezentowano w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do *Informacji*.

Wydatki zrealizowano w kwocie o 14,3% niższej od planu po zmianach oraz o 19% od wykonania w 2007 r. Było to wynikiem dwukrotnego dokonania przez Prezesa PKN blokady wydatków (na łączną kwotę 2 753,7 tys. zł) oraz ograniczenia wydatków o 2 849,6 tys. zł, w związku ze zmniejszeniem przez Ministra Finansów ich limitu na grudzień 2008 r.

Przyczyną blokady kwoty 2 114 tys. zł było wykluczenie, w sierpniu 2008 r., projektu „Portal e-Norma w PKN – część II” z listy projektów ujętych w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (PO IG)¹³. Zablokowane środki miały być przeznaczone na współfinansowanie realizacji tego projektu. Druga blokada środków, w wysokości 639,7 tys. zł, spowodowana była natomiast mniejszym niż planowano (o 17,7%) wykorzystaniem środków otrzymanych z rezerwy celowej. Zrezygnowano z usług eksperckich przy realizacji projektu Portal e-Norma w PKN – część I, w zakresie zadania „*wsparcie techniczne i merytoryczne realizacji projektu*”. Rezygnacja ta, uzasadniana tym, że nie była konieczna pomoc ekspertów, zwłaszcza w zakresie integracji podstawowego modułu systemu zarządzania dostępem i komunikacji z ekspertami z pozostałymi podsystemami, nie spowodowała – zdaniem Prezesa PKN – uszczerbku dla funkcjonalności

¹³ W obwieszczeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z 6 sierpnia 2008 r. w sprawie listy projektów indywidualnych dla POIG na lata 2007-2013 (M.P. Nr 60 poz. 536).

systemu informatycznego. Ponadto, w postępowaniach przetargowych osiągnięto niższe od planowanych kwoty na realizację dwóch zadań¹⁴.

Największe kwoty niewykorzystanego limitu wydatków wystąpiły w: § 4300 *Zakup usług pozostałych* – 696 tys. zł, § 4540 *Składki do organizacji międzynarodowych* – 559 tys. zł, § 4110 *Składki na ubezpieczenie społeczne* – 343 tys. zł, § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* – 305 tys. zł oraz § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* – 221 tys. zł. Było to związane z ograniczeniem przez Ministra Finansów zasilania w środki budżetowe w grudniu 2008 r.

Z upływem 2007 r. nie wygasły wydatki w łącznej kwocie 10 103 tys. zł, w tym wydatki majątkowe w kwocie 9 781 tys. zł. Podstawową ich wielkość stanowiły środki na finansowanie projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej – 9 509 tys. zł, to jest 94% całości środków niewygasających. Wykorzystano je w kwocie 4 606,8 tys. zł (45,6%), w tym na projekt Portal e-Norma – część I w wysokości 4 310,3 tys. zł (patrz punkt – *Środki z Unii Europejskiej*).

Kwota przeniesiona do wydatków, które nie wygasły z upływem 2007 r., w wysokości 9 509 tys. zł, w dokumentach wewnętrznych PKN uzasadniona została nierzetelnie. W *Planie Zamówień Publicznych na rok 2008* oraz w opisie wykorzystania środków niewygasających umieszczono inwestycje związane z realizacją podprojektów w części II Portalu e-Norma. W *Planie* wyszczególniono 4 inwestycje dla Portalu e-Norma – część II, o łącznej wartości szacunkowej ponad 5 mln zł. Termin rozpoczęcia postępowań o zamówienie publiczne dla tych inwestycji zaplanowano na czerwiec-wrzesień 2008 r. Nierealne było więc wydatkowanie tych środków w terminie do 30 czerwca 2008 r., wyznaczonym w *rozporządzeniu w sprawie wydatków niewygasających*¹⁵.

Dokumenty te podpisał w dniu 23 listopada 2007 r. ówczesny Dyrektor Wydziału Informatyki PKN. Według wyjaśnień Prezesa PKN, umieszczenie wydatków na inwestycje związane z realizacją Portalu e-Norma – część II, w ramach środków niewygasających w 2007 r., było nieporozumieniem spowodowanym absencją osoby bezpośrednio odpowiedzialnej za tę problematykę. Faktycznie wystąpienie o środki niewygasające dotyczyło wyłącznie kwot przewidzianych na realizację zadań Portalu e-Norma – część I,

¹⁴ Dwa postępowania o zamówienie publiczne – „Polityka bezpieczeństwa-wdrożenie infrastruktury technicznej i procedur” oraz „System zarządzania dostępem i komunikacją z ekspertami zaprojektowanie, wykonanie, dostawa i wdrożenie”.

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 grudnia 2007 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2007 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. Nr 241 poz. 1760).

a przyczyną niewykorzystania pozostałej części środków były przedłużające się procedury w postępowaniach o zamówienia publiczne.

Zobowiązania ogółem w części 65 wyniosły 1 072,6 tys. zł na koniec 2008 r. Były wyższe o 5,7% od stanu na koniec 2007 r. Dominowały zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (856,8 tys. zł) i składek na ubezpieczenia społeczne (130,2 tys. zł), stanowiąc łącznie 92% kwoty zobowiązań. Termin wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego został ustalony na 27 marca 2009 r., a związanych z nim składek na ubezpieczenia społeczne do 3 kwietnia 2009 r. Nie było zobowiązań wymagalnych.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

W 2008 r. wydatki bieżące zostały zrealizowane w wysokości 26 765,4 tys. zł, co stanowiło 87% kwoty wynikającej z planu po zmianach. W stosunku do 2007 r. wydatki bieżące były niższe o 1,4%.

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi wyniosły 19 547,8 tys. zł (58,3% łącznych wydatków części 65), w tym wynagrodzenia wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym – 13 820,5 tys. zł.

NIK nie wniosła uwag do wykonania zatrudnienia oraz planu i realizacji wydatków na wynagrodzenia. W 2008 r. przeciętne zatrudnienie w części 65 (wyłącznie w dziale 750) wyniosło 287 osób. Było ono niższe od planu (321 osób) o 43 osoby, to jest o 10,6%. W porównaniu do 2007 r. (298 osób) przeciętne zatrudnienie było niższe o 11 osób, czyli o 3,7%. W 2008 r. odeszło z pracy 51 pracowników, w tym 15 osób na emeryturę. Zatrudnionych zostało natomiast 54 osoby. W celu urealnienia planowanego stanu zatrudnienia PKN przeprowadził w 2008 r. 40 konkursów. Nabór kandydatów do pracy w PKN odbywa się w drodze otwartego postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego na podstawie ogłoszenia zamieszczanego w BIP oraz na stronie internetowej PKN. Niewykonanie planu zatrudnienia było spowodowane głównie niewysokim wynagrodzeniem, jakie PKN mógł zaproponować potencjalnym kandydatom o odpowiednich dla PKN kwalifikacjach.

Łączne wydatki na wynagrodzenia w części 65 (13 028 tys. zł) stanowiły 98,4% planu po zmianach (13 245 tys. zł). Limit wydatków na wynagrodzenia nie został przekroczony. Wydatki na wynagrodzenia osobowe, pochodzące ze środków UE (9,8 tys. zł), stanowiły 0,07% ogólnej kwoty wypłaconych wynagrodzeń osobowych wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (13 820,5 tys. zł).

W trakcie 2008 r. (1 grudnia) zwiększono wynagrodzenia osobowe pracowników w § 4010 o 180 tys. zł, zmniejszając § 4040. Przyczyną było zwiększenie nagród za II półrocze 2008 r. dla pracowników w związku z § 10 *rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników PKN*¹⁶ stanowiącym, że w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia może być tworzony fundusz nagród z przeznaczeniem na nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, pozostający w dyspozycji pracodawcy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2008 r. wyniosło 4 013 zł (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego). W porównaniu do 2007 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (3 555 zł) wzrosło o 12,9%.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do *Informacji*.

Na zakupy materiałów i usług przeznaczono kwotę 4 194,7 tys. zł¹⁷, a na pozostałe wydatki 3 022,8 tys. zł. Wydatki na zakupy towarów i usług, dokonane w 2008 r. (3 283,2 tys. zł) obniżyły się o 1,5% w stosunku do roku poprzedniego (3 333,1 tys. zł). PKN nie korzystał z usług firm zewnętrznych ponieważ nie ma własnej siedziby i koszty utrzymania budynku są rozliczane, na podstawie zawartego porozumienia, wskaźnikiem procentowym w stosunku do powierzchni zajmowanej przez współużytkowników.

W wyniku szczegółowego badania próby wydatków na zakupy towarów i usług na kwotę 346,7 tys. zł (10,6% wydatków przeznaczonych na ten cel¹⁸) NIK oceniła, że wydatki bieżące zostały dokonane w sposób legalny, celowy i gospodarny.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe (przeznaczone na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych) zostały zaplanowane (wg planu po zmianach) w dziale 750, rozdziale 75002 w § 6060 *Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* (1 790 tys. zł) oraz § 6068 *Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych finansowane ze środków unijnych* (5 026,5 tys. zł) i § 6069 *Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych finansowane ze środków unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny* (1 507,5 tys. zł), łącznie na kwotę 8 324 tys. zł. Wykonanie wydatków w stosunku do planu po zmianach wyniosło 6 749,1 tys. zł,

¹⁶ Dz. U. Nr 73, poz. 437.

¹⁷ §§ 421-430, 434, 435, 436-440, 474, 475.

¹⁸ §§ 421, 424, 426, 427, 430.

tj. 81,1% planu po zmianach, z tego w § 6060 – 87,6% (1 568,8 tys. zł), § 6068 – 77,3% (3 885,2 tys. zł) oraz § 6069 – 85,9% (1 295,1 tys. zł).

W ramach wydatków w § 6060 zakupiono m.in. sprzęt komputerowy wraz z częściami (132,8 tys. zł), oprogramowanie typu OCR ABBYY (4,7 tys. zł), licencję na dodatkowe stanowiska programu KSH (16,8 tys. zł), program PDF Faktory (7,8 tys. zł), aktualizację i wdrożenie programu FlowER¹⁹ (66,2 tys. zł), sfinansowano rozbudowę systemu ZSI-Norma (458,7 tys. zł), przeprowadzono szkolenie i wdrożenie systemu ZetaFax²⁰ (7,3 tys. zł), rozszerzono infrastrukturę sprzętową i oprogramowanie IT (702,8 tys. zł), oraz kupiono samochód służbowy (66 tys. zł).

Różnica w kwotach planowanych i zrealizowanych zadań inwestycyjnych w § 6060 wynikała z rezygnacji z zakupów komputerów i drukarek osobistych, z uwagi na zaangażowanie w realizację ostatniej fazy projektu Portal e-Norma część – I oraz ze zmniejszonych kosztów niektórych projektów np. Polityki Bezpieczeństwa.

Ze środków ujętych w § 6068 i § 6069 (łącznie 5 180,3 tys. zł), przy wykorzystaniu części środków niewygasających z upływem 2007 r., zrealizowano 3 projekty na łączną kwotę 9 383,2 tys. zł, to jest budowę *Systemu Zarządzania Dostępem i Komunikacją z ekspertami, Politykę Bezpieczeństwa* (wdrożenie infrastruktury technicznej i procedur) oraz budowę *Kokpitu zarządzania* (opartego na systemach sprzedaży, obsługi klienta i gospodarki własnej). Projekty te umożliwiły zapewnienie ciągłości realizacji usług świadczonych przez PKN, m.in. poprzez niezbędną modernizację platformy sprzętowej i zagwarantowanie asysty technicznej oprogramowania bazodanowego.

W wyniku szczegółowego badania wydatków majątkowych na kwotę 1 040,6 tys. zł (15,4% wydatków majątkowych części 65) NIK stwierdziła, że PKN w 2007 r. nierzetelnie ustalił przedmiot zamówienia publicznego na realizację przebudowy i modyfikacji Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI NORMA), w konsekwencji czego w 2008 r. zapłacono 458,7 tys. zł za produkt o niepełnej przydatności z punktu widzenia celów zamówienia. Zadanie to realizował Wydział Informatyki. Dotyczyło to zadania p.n. „*dalsza przebudowa i modyfikacja systemu ZSI NORMA*”. Celem modyfikacji systemu było m.in. zautomatyzowanie obsługi klientów w Czytelni Norm, korzystających z dokumentów w wersji elektronicznej oraz kontynuowanie zautomatyzowanej usługi

¹⁹ System elektronicznego obiegu dokumentów.

²⁰ Służącego do faksowania z komputera z pominięciem tradycyjnej maszyny faksowej.

ABAK²¹ w formie wygodniejszej dla klienta (informacje w postaci wydruku i/lub w postaci zapisu elektronicznego oraz rozszerzenie usługi o automatyczną sprzedaż norm). Zadanie było realizowane w ramach umowy zawartej z wykonawcą w dniu 19 listopada 2007 r. Umowa określała, że jej przedmiot zostanie wykonany do 31 maja 2008 r. Nieprecyzyjne określenie przedmiotu zamówienia, tj. „*modyfikacja modułu ABAK – rozszerzenie funkcjonalności oraz zmiana raportowania*”, „*rozbudowa wyszukiwarki BTZ*” i „*budowa modułu Czytelnia*” spowodowało odmienną ocenę wykonania zamówienia przez Wydział Informatyki (WIF), wnioskujący o zamówienie i uruchomienie środków oraz Wydział Informacji Normalizacyjnej i Szkoleń (WIN), to jest użytkownika aplikacji. W końcowym *Protokole odbioru* z 26 maja 2008 r., przedstawiciel WIF stwierdził, że zlecenie zostało wykonane należycie. Wykonawcy wypłacono 458,7 tys. zł. W dniu 4 listopada 2008 r. przedstawiciel WIN zgłosił natomiast do WIF uwagi do działania modułów ABAK, BTZ i CZYTELنيا. W „*Sprawozdaniu z działalności Wydziału Informacji Normalizacyjnej i Szkoleń (WIN) w 2008 r.*” z dnia 21 grudnia 2008 r., napisano, że zmiany w tych 3 modułach (ABAK, BTZ i CZYTELنيا) „*dokonały się tylko na papierze w postaci zgłoszeń o problemach, notatek i ustaleń...*” z wykonawcą oraz, że „*od strony praktycznej nie dokonano żadnych zmian*”. Nieuszczergówanie funkcjonalności i modyfikacji modułów w umowie oraz niesformalizowanie ustaleń dokonywanych po podpisaniu umowy – podczas spotkań roboczych z przedstawicielami wykonawcy – nie pozwoliło na rzetelną ocenę wykonania przedmiotu zamówienia. Zamówienie bez koniecznych uszczegółowień zgłosił ówczesny Dyrektor WIF i Przewodniczący Komitetu Sterującego projektem ZSI NORMA. Parafował on również „*Opis zakresu modyfikacji ZSI NORMA*”. PKN zaplanował (w ramach gwarancji wynikającej z umowy) na marzec 2009 r. spotkanie z przedstawicielami wykonawcy w celu ostatecznego uzgodnienia zakresu i harmonogramu prac. Wykonawca udzielił zamawiającemu 12 miesięcznej gwarancji na wykonane prace w zakresie poprawności działania. Termin ten upływa 25 maja 2009 r.

W ocenie NIK, przedstawiona powyżej nierzetelność naruszała jedną z podstawowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, określoną w art. 35 ust. 3 pkt 1 i art. 138 pkt 3 *ustawy o finansach publicznych* oraz w § 15 ust. 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania*

²¹ Modułu umożliwiającego generowanie listy norm do sprzedaży.

przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną²², to jest zasadą dokonywania wydatków publicznych tak, aby uzyskać najlepszy efekt z poczynionych nakładów.

W wyniku kontroli postępowania o zamówienie publiczne „rozszerzenie infrastruktury oprogramowania IT” o wartości umownej 581,9 tys. zł (6% wartości podpisanych umów w 2008 r. w wyniku postępowań o zamówienie publiczne) NIK stwierdziła, że zamówienie to zostało przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²³.

Dwa postępowania o zamówienie publiczne: „*Polityka Bezpieczeństwa – wdrożenie infrastruktury technicznej i procedur*” oraz „*System Zarządzania Dostępem i Komunikacją z ekspertami zaprojektowanie, wykonanie, dostawa i wdrożenie*” (o wartości – według podpisanych umów 7 956,8 tys. zł) zostały skontrolowane w 2008 r. przez Urząd Kontroli Skarbowej w Warszawie²⁴. W ocenie UKS, w obydwu postępowaniach PKN nie przechowywał kopert (opakowań), w których wpływały oferty. Było to, zdaniem UKS, naruszeniem warunków określonych w § 9 umowy o dofinansowanie ze środków unijnych oraz art. 7 ust. 3 lit. C rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) Nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r.²⁵ UKS stwierdził, że w postępowaniu o zamówienie „*Polityka Bezpieczeństwa – wdrożenie infrastruktury technicznej i procedur*” zostały naruszone przepisy art. 35 ust. 1 ustawy *Prawo zamówień publicznych* poprzez przyjęcie oszacowania wartości przedmiotu zamówienia, dokonanego wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia.

Środki z budżetu Unii Europejskiej

W 2008 r. PKN zakończył realizację projektu Portal e-Norma w PKN – część I w ramach SPO WKP, rozpoczętą w 2005 r. Łączne wydatki na ten projekt wyniosły w 2008 roku – 9 571,2 tys. zł. Projekt został sfinansowany w 75% ze środków budżetu UE i w 25% ze środków własnych. Wykorzystanie środków na realizację projektu zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2008 r. wyniosło 98,9% (2 285,7 tys. zł). Z wydatków niewygasających z upływem 2007 r. wykorzystano 45,3% (4 310,3 tys. zł), a z rezerwy celowej – 82,3% (2 975,2 tys. zł). Niewykorzystana kwota z rezerwy celowej (639,7 tys. zł) została zablokowana przez Prezesa PKN w dniu 19 listopada 2008 r.

²² Dz. U. Nr 116, poz. 783 ze zm.

²³ T.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

²⁴ Protokół kontroli UKS-1491/W2B1/42/58/08/28/011 z 28 listopada 2008 r. i Wynik kontroli UKS1491/W2B1/42/58/08/35/016 z 20 lutego 2009 r.

²⁵ Ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych.

Przyczyną wnioskowania o środki z rezerwy celowej przez Prezesa PKN, za pośrednictwem Ministra Rozwoju Regionalnego²⁶, było podpisanie w dniu 27 maja 2008 r. przez PKN umowy na wykonanie „System Zarządzania Dostępem i Komunikacją z ekspertami” w ramach wdrażania Portalu e-Norma o wartości ok. 8 mln zł. Planowany termin podpisania tej umowy (październik 2007 r.), nie został dotrzymany ze względu na przedłużające się procedury przetargowe. Środki na realizację Systemu zostały zabezpieczone w planie wydatków, które nie wygasły z upływem 2007 r. Nie wykorzystano ich w całości, gdyż System realizowano etapami, a termin wykorzystania środków niewygasających upływał 30 czerwca 2008 r.

NIK pozytywnie ocenia fakt, że w wyniku realizacji projektu Portal e-Norma – część I osiągnięto efekt w zakresie nowych usług świadczonych przez PKN drogą elektroniczną (m.in. praca grupowa w ramach Komitetów Technicznych (KT), telekonferencje, Service Desk dla ekspertów, organizacja pracy KT on line, wewnętrzny podpis elektroniczny)²⁷.

Kontrolę celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z UE i wywiązywania się z warunków finansowania pomocy w ramach realizacji SPO WKP (projekt Nr WKB_1/1.5.0/1/2004/10/10/21/U/WP/1/2006 „Portal e-Norma w PKN”) przeprowadził Urząd Kontroli Skarbowej w Warszawie w okresie sierpień-listopad 2008 r. Ustalenia dotyczące wykonania budżetu w 2008 r. przedstawiono w niniejszej *Informacji* w części dotyczącej *Wydatków majątkowych*. Uwzględniając wyniki tej kontroli, NIK ocenia pozytywnie, pomimo uchybień, sposób wykorzystania środków unijnych przez PKN.

W Planie wydatków na 2008 r. na realizację programów operacyjnych w ramach NSRO 2007-2013 zaplanowano dla części 65 PKN, w dziale 750, rozdziale 75002 wydatki z budżetu Unii Europejskiej (1 797 tys. zł) i z budżetu państwa (317 tys. zł)²⁸ na projekt „Portal e-Norma w PKN – część II”. Projekt miał być kontynuacją „Portalu e-Norma w PKN – część I”, realizowanego w ramach SPO WKP. Celem projektu było wdrożenie

²⁶ Na podstawie § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 czerwca 2007 r. w sprawie decyzji dotyczących zapewnienia finansowania z budżetu państwa projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – Dz. U. Nr 109, poz. 748 ze zm., zgodnie z Procedurą przyznawania/zapewniania finansowania przedsięwzięcia ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na rok 2008 (część 83, poz. 8 i 9) dla programów i projektów realizowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w ramach NPR 2004-2006, Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, projektów TEN-T oraz kontraktów wojewódzkich, określonych 17 lipca 2008 r. przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

²⁷ Sprawozdanie końcowe z realizacji Projektu, przesłane 20 listopada 2008 r. przez PKN do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Instytucji Pośredniczącej).

²⁸ Załącznik nr 16 do ustawy budżetowej na 2008 r.

rozwiązań polegających na stworzeniu publicznej platformy elektronicznej powszechnego dostępu firm do informacji i usług normalizacyjnych, integracji referencyjnych rejestrów i zasobów normalizacyjnych oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa informacji normalizacyjnych przekazywanych przedsiębiorcom. Projekt został zakwalifikowany do wsparcia jako indywidualny projekt kluczowy ze względu na strategiczne znaczenie dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego i umieszczony na *liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz PO IG na lata 2007-2013*, ogłoszonej przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 29 sierpnia 2007 r.²⁹ W wyniku weryfikacji w I kwartale 2008 r. przez MSWiA³⁰ wykazu indywidualnych projektów kluczowych dla PO IG 2007-2013, projekt został usunięty z tej listy. Wykluczenie z listy uzasadniano tym, iż realizacja projektu nie przyczyni się do wygenerowania innowacyjnych usług dla przedsiębiorców i społeczeństwa, przez co nie prowadzi do osiągnięcia celów VII osi priorytetowej PO IG. Wskazano też, że zgodnie z przygotowaną nowelizacją *ustawy o normalizacji* PKN ma stracić status jednostki budżetowej, przez co nie będzie beneficjentem VII osi. W dniu 7 października 2008 r. Prezes PKN zablokował zaplanowane wydatki budżetowe na Portal e-Norma – część II, w kwocie 2 114 tys. zł.

Wydatki w układzie zadaniowym

W 2008 r. PKN, w ramach budżetu zadaniowego³¹, zaplanował³² realizację 5 zadań, w ramach których zamierzał wykonać 6 podzadań. Stosownie jednak do pism Kancelarii Prezesa Rady Ministrów liczba zadań została zmniejszona do jednego zadania („*Organizowanie i promocja działalności normalizacyjnej*”) i 3 podzadań.

Celem, który PKN zamierzał osiągnąć w wyniku realizacji, wybranego do szczegółowej kontroli, podzadania 1.1. „*Organizowanie działalności normalizacyjnej z uwzględnieniem normalizacji europejskiej i międzynarodowej*” było stwarzanie możliwości rozwoju racjonalnej gospodarki w ramach gospodarki europejskiej i światowej, usuwanie barier technicznych w handlu, zapewnienie ochrony interesów konsumentów, bezpieczeństwa

²⁹ M.P. z 2007 r. Nr 69, poz. 757.

³⁰ Instytucja pośrednicząca dla osi VII.

³¹ Zasady (standardy) budżetu zadaniowego zostały określone w rozdziale XII „Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2008” *Uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej na 2008 r. i rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 maja 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2008* (Dz. U. Nr 94, poz. 628) wraz z instrukcją o zasadach przygotowania przez dysponentów formularzy BZ-1, BZ-2 oraz BZ-3 dla potrzeb sporządzenia trzyletniej projekcji wydatków w układzie zadaniowym.

³² Formularze BZ-1, BZ-2 i BZ-3.

pracy. NIK zwraca uwagę, że takie sformułowanie celu nie spełniało standardów budżetu zadaniowego. Cel ten był bowiem:

- niekonkretny; pozostawiający pole dla swobodnej jego interpretacji sformułowania „*stwarzanie możliwości rozwoju ...*”,
- niemierzalny, gdyż nie pozwala zdefiniować ilościowego udziału PKN w realizacji tego celu; w konsekwencji brak jest możliwości stwierdzenia, czy cel ten został osiągnięty,
- nieokreślony w czasie; zgodnie bowiem ze standardami budżetu zadaniowego, jeśli realizacja celów nie jest umieszczona w konkretnym horyzoncie czasowym to takie cele są nieprecyzyjne.

NIK zwraca także uwagę, że niektóre mierniki, określające stopień realizacji celu podzadania 1.1. były trudne do monitorowania, gdyż wartość miernika „*Liczba zaopiniowanych dokumentów roboczych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych*” nie jest zależna wyłącznie od PKN, ale również od działań podmiotów zewnętrznych. NIK odnotowała fakt, że nieprzewidywalność czynników zewnętrznych była powodem rezygnacji z tych mierników w budżecie zadaniowym PKN na 2009 r.

Zrealizowana wartość miernika dla zadania 1. „*Liczba zatwierdzonych Polskich Norm i polskich dokumentów normalizacyjnych*” wyniosła 2.694 (wobec planowanych 2.500). Wykonane wartości mierników dla podzadania 1.1. „*Procent norm europejskich zatwierdzonych jako Państwowa Norma w wymaganym terminie*” i „*Liczba zaopiniowanych dokumentów roboczych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych*” wyniosły natomiast 99,4% i 6.514 wobec planowanych 100% i 7 500. Niewykonanie planowanej wartości mierników było związane z pojedynczymi przypadkami przekroczenia terminu zatwierdzenia (6 przekroczeń) oraz zmniejszeniem liczby dokumentów przekazanych do zaopiniowania przez, niezależne od PKN, instytucje zewnętrzne.

Konkludując³³, realizacja budżetu zadaniowego nie dała odpowiedzi na podstawowe pytanie, tj. jakie efekty (rezultaty) przyniosła realizacja budżetu zadaniowego, w tym głównie w jakim stopniu udało się PKN doprowadzić do zamierzonych celów. Potwierdzały to wyjaśnienia Prezesa PKN, że w wyniku ogólnikowości sformułowanych celów PKN nie mógł zdefiniować ilościowego udziału PKN w realizacji tych celów.

Wykonanie wydatków na główne zadanie „*Organizowanie i promocja działalności normalizacyjnej*” podzadanie 1.1. „*Organizowanie działalności normalizacyjnej*”

³³ Przy ocenie tej NIK wzięła jednak pod uwagę fakt, że 2008 r. był pierwszym etapem wdrażania budżetu zadaniowego w Polsce.

z uwzględnieniem normalizacji europejskiej i międzynarodowej” wyniosło w 2008 r. odpowiednio 33 517 tys. zł i 13 327 tys. zł, tj. 85,7% i 92,3% planu po zmianach. Wydatki poniesione przez PKN w 2008 r. na zadania i podzadania oraz wartość mierników ich realizacji przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 4 do *Informacji*.

Inne ustalenia kontroli

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2007 r. w części 74, NIK wystosowała 7 wniosków³⁴, dotyczących: planowania wydatków inwestycyjnych w sposób uwzględniający realne możliwości ich zrealizowania, zapewnienia prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych w sposób gwarantujący prawidłowe opracowywanie SIWZ oraz dokonywanie rzetelnej oceny ofert, zapewnienia prowadzenia rzetelnej dokumentacji z realizacji udzielonych zamówień publicznych, przestrzegania limitu wydatków oraz terminowości zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, gospodarnego administrowania samochodem należącym do PKN oraz zaprowadzenie rzetelnej ewidencji przejazdów tego samochodu, podjęcia działań w celu wyegzekwowania od byłego Prezesa PKN zwrotu kwot wydatkowanych przez PKN na zapłatę czynszu za lokal w budynku hotelowym KPRM użytkowany przez niego, dokonania uzupełnień w Biuletynie Informacji Publicznej PKN o wyniki kontroli projektu Portal e-Norma przeprowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z powyższych 7 wniosków w pełni zrealizowano 5. W dniu 15 stycznia 2008 r. Audytor Wewnętrzny w PKN przeprowadził ocenę gospodarowania samochodami służbowymi PKN. Od kwietnia 2008 r. kierowca samochodu służbowego zwraca koszty dojazdów wg stawek określonych w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy*³⁵. Zmodyfikowano druki „Rozliczenia przebiegu kilometrów i zużycia paliwa pojazdu” (m.in. wyszczególnia się odrębnie czas dojazdów z garażu do siedziby PKN, godziny wyjazdu i przyjazdu).

W dniu 5 grudnia 2008 r. wpłynęła wpłata na rachunek bankowy PKN od byłego Prezesa PKN z tytułu czynszu od wynajmowanego lokalu przy ul. Grzesiuka w Warszawie. W Biuletynie Informacji Publicznej PKN dokonano stosownych uzupełnień. Skontrolowano terminowość odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne

³⁴ Wystąpienie pokontrolne P/07/063, KGP/41008-1/08 z 28 kwietnia 2008 r., www.nik.gov.pl.

³⁵ Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.

i zdrowotne za luty i wrzesień 2008 r. – nie stwierdzając nieprawidłowości. Dokonano także stosownych uzupełnień w Biuletynie Informacji Publicznej PKN. W zakresie wyeliminowania nieprawidłowości w postępowaniach o zamówienia publiczne wydano 2 zarządzenia dotyczące zarządzania projektem Portal e-Norma, dokonano zmiany dyrektora Wydziału Informatyki i reorganizacji tego wydziału, powołano Zastępcę Prezesa ds. Informatyzacji i Logistyki (bezpośrednio nadzorującego Wydział Informatyki i Wydział Administracyjno-Gospodarczy, które realizują postępowania o zamówienia publiczne). PKN nie wykonał natomiast w pełni wniosku NIK dotyczącego planowania wydatków inwestycyjnych w sposób uwzględniający realne możliwości ich zrealizowania. Wykonanie wydatków majątkowych w 2008 r. w § 6060 wyniosło 87,6% planu po zmianach. Przyczyną niższego wykonania planu była rezygnacja z zakupów komputerów i drukarek osobistych z uwagi na zaangażowanie w realizację ostatniej fazy projektu Portal e-Norma część – I. Wystąpiły też uchybienia w prowadzeniu dokumentacji zamówień publicznych, wykazane przez Urząd Kontroli Skarbowej.

W pierwotnym planie audytu założono realizację 6 zadań. W ciągu roku, w związku ze zmniejszeniem się obsady komórki audytu, plan ten został skorygowany do 4 zadań, które zostały wykonane. Prezes PKN w pełni zrealizował zalecenia audytora, dotyczące m.in. usprawnienia procesu wystawiania faktur oraz dokonania oceny stanu spraw upadłościowych wszczętych w latach 90-tych i w latach 2000, 2001 i 2003 (weryfikacja spraw i tworzenie bazy opisującej ich stan, tworzenie spisu dłużników, porządkowanie dokumentacji, weryfikacja spraw objętych postępowaniem upadłościowym ze spisem sporządzonym przez Wydział Finansowy, składanie do sądu wniosków o przesłanie wyciągu z listy wierzytelności).

4. Wykonanie planów finansowych dochodów własnych

Stosownie do art. 11 *ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji*³⁶, w związku z art. 22 ust. 2 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*, Polski Komitet Normalizacyjny gromadził dochody własne pochodzące z działalności ubocznej z trzech tytułów, to jest za opracowanie Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych na zamówienie osób fizycznych i prawnych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej z wyjątkiem jednostek budżetowych, za prowadzenie szkoleń normalizacyjnych dla instytucji i przedsiębiorstw oraz z darowizn. Stany rachunków dochodów własnych na początek 2008 r. wyniosły 102,8 tys. zł – z tytułu darowizn i 91,6 tys. zł – za opracowanie Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych na zamówienie osób fizycznych i prawnych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej z wyjątkiem jednostek budżetowych oraz za prowadzenie szkoleń normalizacyjnych dla instytucji i przedsiębiorstw. W 2008 r. uzyskano dochody własne z tych dwóch źródeł, odpowiednio: 16,5 tys. zł oraz 107,2 tys. zł. Wydatki związane z uzyskaniem dochodów własnych przeznaczono w 2008 r. na: podróże służbowe, wynagrodzenia bezosobowe, składki na Fundusz Pracy i ubezpieczenia społeczne, zakupy usług pozostałych. Stany rachunków dochodów własnych na koniec 2008 r. wyniosły odpowiednio: 107,3 tys. zł i 89,3 tys. zł. Ustalona na 31 grudnia 2008 r. nadwyżka dochodów własnych, została odprowadzona do budżetu państwa w dniu 28 stycznia 2009 r. w wysokości 66,3 tys. zł. NIK nie wnosi uwag do realizacji planu finansowego dochodów własnych.

³⁶ Dz. U. Nr 169, poz. 1386 ze zm.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli został podpisany bez zastrzeżeń przez Prezesa PKN w dniu 3 kwietnia 2009 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w dniu 6 kwietnia 2009 r. Do wystąpienia Prezes PKN nie wniósł zastrzeżeń. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne z dnia 20 kwietnia 2009 r. Prezes PKN poinformował o sposobie wykonania wniosków NIK, tj. o pouczeniu pracowników odpowiedzialnych za dokumentowanie wydatków niewygasających oraz o tym, że wszystkie zapisy księgowe, z których generowane są zestawienia stanowiące podstawę do sporządzenia sprawozdań finansowych mają status „zaksięgowane” i że do końca kwietnia 2009 r. PKN dokona korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2008 r.

Finansowe rezultaty kontroli

Finansowe rezultaty kontroli, kwalifikowane jako sprawozdawcze skutki nieprawidłowości, wyniosły 1,2 tys. zł. Kwota ta stanowiła wysokość odsetek za opóźnienie w uregulowaniu należności wymagalnych i należności przedawnionej. Bezzasadnie wykazano je jako należności wymagalne w sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2008 r.

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2007	2008		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
	Ogółem, w tym:	9 638	10 284	9 484	98,4	92,2
<i>1.</i>	<i>dział 750</i> <i>Administracja publiczna</i>	<i>9 638</i>	<i>10 284</i>	<i>9 484</i>	<i>98,4</i>	<i>92,2</i>
<i>1.1</i>	<i>rozdział 75002</i> <i>Polski Komitet Normalizacyjny</i>	<i>9 638</i>	<i>10 284</i>	<i>9 484</i>	<i>98,4</i>	<i>92,2</i>
<i>1.1.1</i>	<i>§ 0830</i> <i>Wpływy z usług</i>	<i>8 764</i>	<i>9 845</i>	<i>9 029</i>	<i>103,0</i>	<i>91,7</i>

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2007	2008				6:3	6:4	6:5	6a:5	6a:6
		Wykonanie *	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie *	w tym:					
						wydatki niewygasające					
tys. zł						%					
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9	10	11
	Ogółem, w tym:	41 396	35 505	39 120	33 516,7	0	81	94,4	85,7	0	0
1.	<i>dział 750 Administracja publiczna</i>	<i>41 390</i>	<i>35 499</i>	<i>39 114</i>	<i>33 510,7</i>	<i>0</i>	<i>81</i>	<i>94,4</i>	<i>85,7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.	rozdział 75002 Polski Komitet Normalizacyjny	41 390	35 499	39 114	33 510,7	0	81	94,4	85,7	0	0
1.1.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe	11 868,4	12 853	13 033	13 021,6	0	109,7	101,3	99,9	0	0
2.	dział 752 Obrona Narodowa	6	6	6	6	0	100	100	100	0	0
2.1.	rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	6	6	6	6	0	100	100	100	0	0

* - Łącznie z wydatkami niewygasającymi.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Wykonanie 2007			Wykonanie 2008			8:5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	298	12 714,3	3 555	287	13 820,5	4 013	112,9
1.	Dział 750 Administracja publiczna	298	12 714,3	3 555	287	13 820,5	4 013	112,9
1.1	rozdział 75002 Polski Komitet Normalizacyjny	298	12 714,3	3 555	287	13 820,5	4 013	112,9
	w tym wg statusu zatrudnienia* 01	297	12 493,6	3 505	284	13 575,6	3 983	113,6
	02	1	220,7	18 392	3	244,9	6 803	36,9

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu MF z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej

01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń;

02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe;

Wydatki poniesione przez PKN w 2008 r. na zadania/podzadania oraz wartość mierników ich realizacji

w tys. zł

Nazwa zadania/podzadania	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	4:3 w %	Cel	Miernik		
						Nazwa	Wartość	
							Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Organizowanie i promocja działalności normalizacyjnej	35 241	39 120	33 517	85,7	Organizowanie i prowadzenie działalności normalizacyjnej zgodnie z potrzebami kraju	Liczba zatwierdzonych Polskich Norm i polskich dokumentów normalizacyjnych	2.500	2.694
1.1. Organizowanie działalności normalizacyjnej z uwzględnieniem normalizacji europejskiej i międzynarodowej	14 528	14 438	13 327	92,3	Stwarzanie możliwości rozwoju racjonalnej gospodarki w ramach gospodarki europejskiej i światowej, usuwanie barier technicznych w handlu, zapewnienie ochrony interesów konsumentów, bezpieczeństwa pracy, itp.	Procent norm europejskich zatwierdzonych jako PN w wymaganym terminie	100%	99,4%
						Liczba zaopiniowanych dokumentów roboczych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych	7.500	6.514
1.2. Dostęp do informacji normalizacyjnej	8 918	12 533	9 307	74,3	Upowszechnianie wiedzy i zapewnienie szerokiego dostępu do informacji normalizacyjnej	Liczba usług dostępnych on-line	8	8
						Udzielanie informacji w przewidzianym terminie	100%	100%
						Zadowolenie klientów z przeprowadzonych szkoleń	70%	85,8%
1.3. Tworzenie i koordynacja polityki	11 795	12 149	10 883	89,6	Zapewnienie sprawnego funkcjonowania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego	x	x	x

Kalkulacja oceny końcowej część 65 Polski Komitet Normalizacyjny

Oceny wykonania budżetu części 65 Polski Komitet Normalizacyjny dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2008 r.³⁷ i materiałach metodycznych.

Grupa I

Dochody: 9 484,2 tys. zł

Wydatki: 35 505 tys. zł

Łączna kwota G: 44 989,2 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $W_w = W : G = 0,7892$ Waga dochodów w łącznej kwocie $W_d = D : G = 0,2108$

Nieprawidłowości w dochodach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w wydatkach:

- nierzetelne uzasadnienie w dokumentach wewnętrznych planowanych kwot wydatków niewygasających,
- nierzetelnie ustalenie przedmiotu zamówienia publicznego na realizację przebudowy i modyfikacji Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna z zastrzeżeniami (3).

Wynik końcowy $W_k: 5 \times 0,2108 + 3 \times 0,7892 \approx 3$.**Ocena końcowa – pozytywna z zastrzeżeniami**

Niezależnie od powyższych nieprawidłowości stwierdzono niezgodność sporządzonego sprawozdania o stanie należności Rb-N z obowiązującymi zasadami a także zatwierdzenie ok. 40% zapisów w księgach rachunkowych po terminie sporządzania sprawozdań budżetowych.

³⁷ http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2009.pdf

Załącznik nr 6

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
8. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży
9. Minister Finansów
10. Minister Sprawiedliwości
11. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
12. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
13. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego